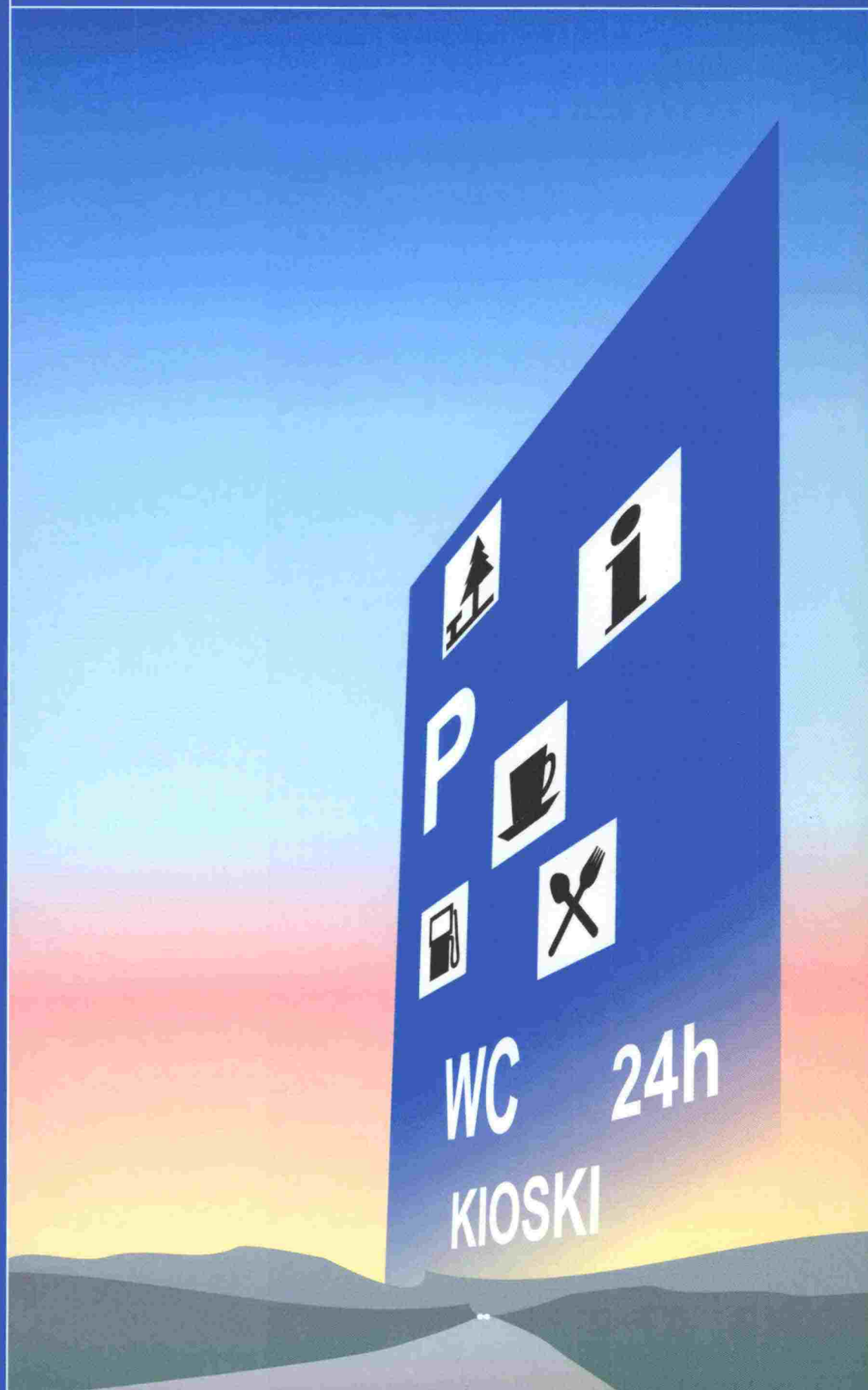

Tielaitos

Levähdys- ja pysäköimisalueiden
kehittäminen

Toimintalinjat

Helsinki 2000

Tiehallinto
Liikenteen palvelut

Levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittäminen

Toimintalinjat

Tielaitos
TIEHALLINTO

Helsinki 2000

ISBN 951-726-680-4
TIEL 100029

Oy Edita Ab
Helsinki 2000

Julkaisutilaukset:
www.tiehallinto.fi/julk2.htm
E-mail julkaisumyynti@tiehallinto.fi
Faksi 0204 22 2652

TIEHALLINTO
Liikenteen palvelut
Opastinsilta 12 A
PL 33
00521 HELSINKI
Puhelinvaihte 0204 22 11

16.10.2000

Tiepiirit
Keskushallinnon yksiköt

SÄÄDÖSPERUSTA
TieL 3 §, 2 mom
Tieasetus 32 §, 1 mom

KORVAA / MUUTTAA
Tienvarsipalvelujen kehittäminen
1990-luvulla, TIEL 1003988

KOHDERYHMÄT
Tiehallinto

VOIMASSA
26.9.2000 - toistaiseksi

ASIASANAT

Tienkäyttäjää palvelevat alueet, tienvarsipalvelut, levähdysalueet, toiminnansuunnittelu

Levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittämisen toimintalinjat

Tienkäyttäjän tienvarsipalvelut ovat kokonaisuus, johon kuuluvat Tiehallinnon ylläpitämät levähdys- ja pysäköimisalueet sekä yksityiset palvelut kuten huoltoasemat, kahvilat ja majoituspalvelut. Palvelujen tarkoituksena on varmistaa tienkäyttäjille mahdollisuus tilapäiseen pysähtymiseen ja virkistäytymiseen.

Tiehallinnon tavoitteena on kehittää tienvarsipalveluverkostoa, joka palvelee tienkäyttäjää riippumatta siitä, onko palvelujen tarjoaja yksityinen vai julkinen taho. Kunnolliset tienvarsipalvelut lisäävät yleistä viihtyisyyttä ja parantavat siten tien palvelutasoa sekä liikenneturvallisuutta.

Tiehallinnon johtoryhmä on kokouksessaan 26.9.2000 ja Tielaitoksen johtokunta kokouksessaan 2.10.2000 käsitellyt toimintalinjat ja hyväksyneet ne levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittämisessä käyttöön otettavaksi.

Pääjohtaja

Lasse Weckström

TIEDOKSI: Liikenne- ja viestintäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö, Työsuojeluosasto
Tielaitoksen tuotanto
Liikkuva poliisi
Suomen kuntaliitto
Suomen Kuorma-autoliitto ry
Rahtarit ry
SF-Caravan ry
Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto ry
Suomen Bensiinikauppioiden Liitto SBL ry

ALKUSANAT

Tienkäyttäjän tienvarsipalvelut ovat kokonaisuus, johon kuuluvat Tiehallinnon ylläpitämät levähdys- ja pysäköimisalueet sekä yksityiset palvelut kuten huoltoasemat, kahvilat ja majoituspalvelut. Palvelujen tarkoituksena on varmistaa tienkäyttäjille mahdollisuus tilapäiseen pysähtymiseen ja virkistäytymiseen. Ras-kasta liikennettä alueet palvelevat lakisääteisten lepotaukojen viettopaikkoina.

Levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittämisen toimintalinjat määrittelevät Tiehallinnon tienvarsipalveluiden kehittämisen suuntaviivat 2000 –luvulle. Toimintalinjoissa on otettu huomioon Tielaitoksen ”Tienpidon linjaukset 2015” -suunnitelmassa esitetyjä näkemyksiä. Tiepiirien tulisi sisällyttää linjauksia tukevia tavoitteita omiin tavoitteisiinsa.

Levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittämisen toimintalinjat on tehty Tiehallinnon liikenteen palvelut –yksikössä, missä työstä on vastannut rkm Teuvo Kela. Tiehallinnon keskushallinnosta työhön ovat osallistuneet myös DI Matti Hämäläinen, DI Anne Leppänen ja arkkite. Ulla Priha. Konsulttina ovat toimineet DI Keijo Pulkkinen ja DI Markus Väyrynen Suunnittelukolmio Oy:stä.

Levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittämisen toimintalinjat –luonnoksesta pyydettiin lausunnot 22 taholta, joissa oli mukana liikenneasioissa toimivia organisaatioita, tienkäyttäjryhmien edunvalvontajärjestöjä sekä tiepiirit ja keskushallinnon yksiköitä. Lausuntoja saatiin yhteensä 17 kappaletta.

Toimintalinjat on käsitelty Tiehallinnon johtoryhmän kokouksessa 26.9. 2000 ja Tielaitoksen johtokunnan kokouksessa 2.10. 2000.

Helsinki, lokakuu 2000

Tiehallinto
Liikenteen palvelut

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	9
2	NYKYTILANTEEN ONGELMIA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSIA	10
2.1	Ongelmia	10
2.2	Kehittämisehdotuksia	10
3	TOIMINTALINJAT	11
3.1	Kehittämistoimenpiteitä kohdistetaan ensisijaisesti pääteiden runkoverkolle	11
3.2	Palvelutasoa ja viitoitusta yhdenmukaistetaan	12
3.3	Työnjaon periaatteita selkeytetään	14
3.4	Liikenneturvallisuutta parannetaan ja erilaiset tarpeet otetaan huomioon	15
	KIRJALLISUUTTA	16
	LIITTEET	17

1. JOHDANTO

Tienvarsipalvelulla tarkoitetaan tien välittömässä läheisyydessä sijaitsevaa tienkäyttäjille tarkoitettua palvelua. Tiehallinnon palveluja täydentävät yksityisten ylläpitämät huoltoasema- ja muut kaupalliset palvelut. Toimintalinjoissa käsitellään Tiehallinnon ylläpitämiä palveluja, jotka on jaettu **levähdys- ja pysäköimisalueisiin**. Levähdysalueiden korkeinta palvelutasoa edustavat palvelualueet. Tienkäyttäjille hyvää palvelutasoa tarjoavat myös varustukseltaan palvelualueisiin verrattavissa olevat kaupalliset yritykset, palveluasemat, joissa Tiehallinto huolehtii palveluaseman tarvitsemista yleisen tien liittymäjärjestelyistä ja viitoituksesta.

Levähdys- ja pysäköimisalueiden toimintalinjojen tarkoitus on yhtenäistää tiepiirien tavoitteet ja käytännöt levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittämisessä, suunnittelussa, toteutuksessa sekä kunnossapidossa. Tavoitteena on myös tienkäyttäjille tarjottavien palveluiden laadun parantaminen. Toimintalinjat on laadittu selvittämällä nykytilanne ja määrittelemällä linjaukset aikaisempien selvitysten ja käyttäjäryhmien esittämien kannanottojen perusteella sekä ottamalla huomioon tienpidon pitkän aikavälin strateginen suunnitelma "Tienpidon linjaukset 2015".

Levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittämisen toimintalinjat ja Tielaitoksen suunnitteluohje "Pysäköimis- ja levähdysalueet" täydentävät yhdessä toisiansa. Suunnitteluohje sisältää paikan valintaan ja yksityiskohtaiseen suunnitteluun liittyvät ohjeet.

2. NYKYTILANTEEN ONGELMIA JA YHTEISTYÖTAHOJEN KEHITTÄMISEHDOTUKSIA

2.1 Ongelmat

Selvitysten mukaan levähdys- ja pysäköimisalueilla esiintyy mm. seuraavia ongelmia:

- Viitoitus ei vastaa palvelutasoa. Esimerkiksi pysäköimisalueen palvelutason omaava alue on viitoitettu levähdysalueeksi.
- Viitoitus ei ole yhtenäistä alueiden palvelutason nähden. Esimerkiksi saman palvelutason omaavia alueita on viitoitettu sekä levähdys- että pysäköimisalueiksi.
- Ennakkoviitoituksessa on puutteita tai alue on viitoitettu liian myöhään.
- Liikenneturvallisuus on heikko johtuen huonosta näkemästä, puutteellisista kaistajärjestelyistä ja valaistuksesta.
- Puutavaraa kuormataan ja välivarastoidaan alueilla.
- Alueet ovat ahtaita varsinkin raskaalle liikenteelle.
- Epäsiisteyttä esiintyy lähinnä ilkeväallasta ja laiminlyödyistä kunnossapidosta johtuen.

2.2 Kehittämisehdotuksia

Saatujen lausuntojen perusteella keskeisiä kehittämisehdotuksia ovat:

- Levähdys- ja pysäköimisalueiden ryhmittelyä pitäisi selkeyttää. Esimerkiksi hyvin varustellun pysäköimisalueen ja perusvarusteisen levähdysalueen ero ei ole selkeä ja aiheuttaa sekavuutta alueiden viitoituksessa.
- Yksityisten yrittäjien kanssa tehtävissä sopimuksissa tulisi tapauskohtaisesti määritellä millaisesta osasta puhtaanapitoa yrittäjä vastaa ja millaista laatu- tasoa häneltä vaaditaan. Etenkään pienillä yrittäjillä ei ole välttämättä resursseja ja mahdollisuuksia vastata koko levähdysalueen ulkoasusta ja siisteydestä.
- Tielaitoksen ei tulisi nykyisillä resursseilla osallistua kioski- ja kahvila- rakennusten rakentamiseen.
- Alueiden soveltuvuutta raskaan liikenteen valvontaan tulisi kehittää. Raskaan liikenteen valvontatoimenpiteitä ovat esimerkiksi ajoneuvojen tekninen tienvarsitarkastaminen sekä ajo- ja lepoaikojen sekä vaarallisten aineiden kuljetusten valvonta.
- Alueita kehitettäessä tulisi raskaan kaluston lepoaikapysäköinnin ja kuljettajien lepoajanvieton tarpeet ottaa realistisesti huomioon.
- Puutavaran kuormausta ja varastointia levähdys- ja pysäköimisalueille ei tulisi sallia.

3. TOIMINTALINJAT

3.1 Kehittämistoimenpiteitä kohdistetaan ensisijaisesti pääteiden runkoverkolle

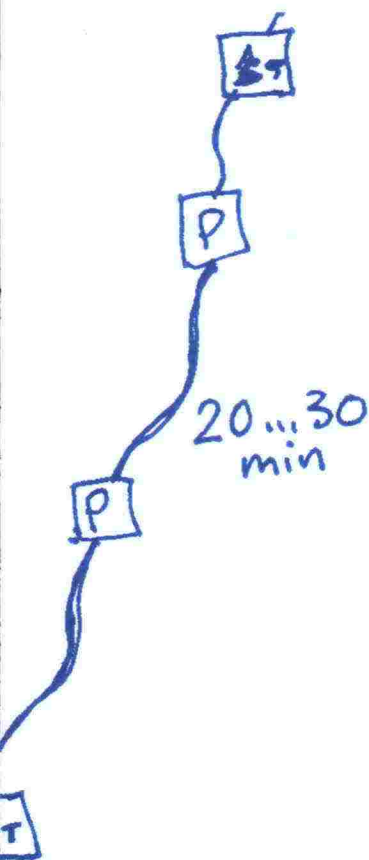
- Kehittämistoimenpiteitä kohdistetaan ensisijaisesti pääteiden runkoverkolle. Lisäksi merkittävien satamien läheisyyteen ja kaupunkiseutujen reuna-alueille järjestetään yhteistyössä kuntien kanssa raskaiden ajoneuvojen levähdysalueita. Moottoriväylillä levähdys- ja pysäköimisalueet varataan ja niiden palvelutaso määritellään jo suunnittelun yhteydessä

Pääteiden runkoverkolla tarjotaan 20 – 30 minuutin ajomatkan välein Tiehallinnon ylläpitämä levähdys- tai pysäköimisalue tai yksityisen ylläpitämä palvelu. Pääteiden runkoverkko käsittää pitkänmatkaisen liikenteen eniten käyttämät tiet (liite 1).

Kaupunkiseuduilla järjestetään vientisatamiin ja valtakunnallisesti merkittävälle maaliikennekeskuksille suuntautuvalle liikenteelle yhteistyössä kuntien kanssa palvelualueita, joissa on mahdollisuus turvalliseen ajoneuvon pysäköintiin ja levähtämiseen. Satamaan tavaroita tuovat tai sieltä noutavat ajoneuvot joutuvat usein odottamaan satamaan pääsyä satama-alueen ulkopuolella tai sen läheisyydessä.

Palvelualueiden sopiva välimatka on noin 50 km. Näitä täydentävät yksityisten yrittäjien eritasoliittymien läheisyyteen toteuttamat palvelut, jotka palvelevat myös rinnakkaisen tieverkon tienkäyttäjiä.

Muulla tieverkolla levähdysalueita kehitetään ensisijaisesti pitkänmatkaisen liikenteen käyttämällä tieverkolla, matkailuliikenteen suosimilla reiteillä sekä raskaan liikenteen paljon käyttämällä reiteillä.

3.2 Palvelutasoa ja viitoitusta yhdenmukaistetaan

□ Levähdys- ja pysäköimisalueet ryhmitellään niiden tarjoaman palvelutason mukaan. Alueen on täytettävä levähdys- tai pysäköimisalueen palvelutason perusvaatimukset, jotta se voidaan osoittaa ko. alueen tunnuksella. Levähdysalueet, joiden palvelutaso ei vastaa levähdysalueen perustasoa muutetaan pysäköimisalueeksi tai tasoa nostetaan. Tienkäyttäjän palvelua ja valintamahdollisuutta parannetaan ilmoittamalla lähimmän levähdysalueen viitoituksen yhteydessä myös seuraavan levähdysalueen etäisyys ja sen palvelutaso.

Tienkäyttäjien kannalta on oleellista tietää millaista palvelua alueilla on tarjolla. Jos pysäköimisalue muutetaan levähdysalueeksi on varustustason lisäksi varmistettava, että alue on tielain mukainen levähdysalue ja siellä on tilaa eri ajoneuvoryhmille ja lisävarustukselle. Pelkästään lisävarusteilla ei voida alueen palvelutasoa nostaa.

Alueiden talvihoidon lähtökohtana on, että hoitoluokka on sama kuin tien hoitoluokka. Tällöin alueet hoidetaan pääsääntöisesti ympäri vuoden ja niiden hoidon laatutaso valitaan aluekohtaisesti. Jos aluetta ei hoideta talvella, on se osoitettava "Ei talvikunnossapitoa" -merkillä ja opastusmerkit on peitettävä tai poistettava.

Etenkin tieverkolla, jossa tienvarsipalveluja on vähän ja etäisyydet ovat pitkiä, levähdysalueiden viitoitusta täydennetään ilmoittamalla myös seuraavan levähdysalueen etäisyys ja sen palvelutaso. Nämä tiedot auttavat tienkäyttäjää tekemään päätöksen sopivasta taukopaikasta.

Pysäköimisalue on tiehen kuuluva alue tai liitännäisalue, johon voidaan sijoittaa vähäisiä laitteita ja rakennelmia (tielaki 3 § ja tieasetus 32a §). Pysäköimisalue on tarkoitettu pysäköimiseen ja lyhytaikaiseen levähtämiseen. Sen perusvarustuksena on pysäköintitila ajoneuvoille ja jäteastia.

Levähdysalue on tiehen kuuluva liitännäisalue, joka on tarpeen tien käyttäjien lepoa ja ravitsemista tai ajoneuvojen huoltoa varten (tielaki 3 §). Levähdysalueelle voidaan tieasetuksen 32a § mukaan sijoittaa laitteita, rakennelmia ja rakennuksia

- 1) moottorihotellia, motellia ja moottorimajaa varten;
- 2) ravintolaa, kahvilaa ja kioskimyymälää varten;
- 3) polttoaineen jakelua ja moottoriajoneuvojen huoltoa varten (kts. luku 3.3);
- 4) liikennevalvontaa ja ensiaputoimintaa varten; sekä
- 5) edellä lueteltujen toimintojen edellyttämän henkilökunnan asumista varten, milloin se osoittautuu välttämättömäksi.

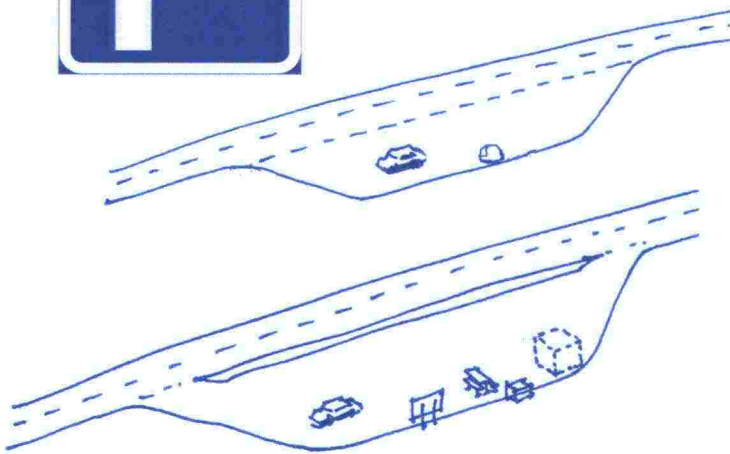
Levähdysalueen perusvarustukseen kuuluu pysäköimisalueen varustuksen lisäksi eri ajoneuvoryhmille merkityt pysäköintipaikat, WC (kuivakäymälä on mahdollinen vähäliikenteisillä teillä), kioski tai kahvila ja sähköpiste.

Korkeatasoisimpia levähdysalueita nimitetään palvelualueiksi. Tielaitos rakentaa alueille liikenneyhteydet sekä pysäköinti- ja ulkoilualueet ja yksityinen yrittäjä huoltoaseman sekä kahvila-ravintolan.

Levähdy- ja pysäköimisalueiden ryhmittely palvelutason mukaan
(kuvat ovat periaatteellisia)

PYSÄKÖIMISALUE

Pysäköimisalueen perusvarustus:

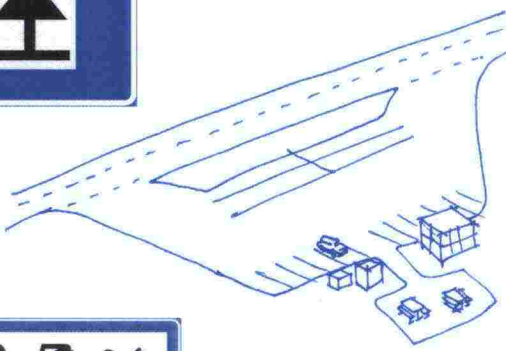
- Pysäköintitila ajoneuvoille
- Jäteastia
- Valaistus mikäli tieosalla on valaistus

Lisävarustus:

- Pöytä-penkkikalustus
- Valaistus tarpeen mukaan
- Opastuskartta lähialueesta
- Rentoutus- ja voimisteluvälineitä
- Kevytrakenteinen kiosk / kausiluontoinen myyntitoiminta mahdollista
- Raskaan liikenteen suosimilla alueilla hiekoitusastia
- Pyöräretkireiteillä esim. pyöräteline

LEVÄHDYSALUE

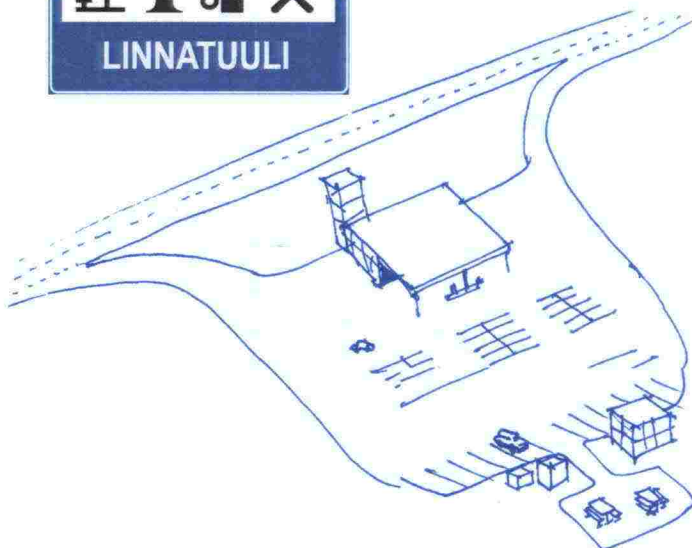
Levähdyalueen perusvarustus:

- Pysäköimisalueen varustus
- Eri ajoneuvoryhmille merkityt pysäköintipaikat
- WC (kuivakäymälä on mahdollinen vähä liikenteisillä teillä)
- Kioski/Kahvila
- Sähköpiste
- Alueen nimi opasteissa

Palvelualueen varustus:

- Levähdyalueen perusvarustus
- Ravintola
- Polttoainejakelu
- Matkailuinfo
- Jätteiden lajittelupiste
- Pesu- ja lepotilat

Moottoriväylien alueet viitoitetaan palvelutason mukaan, vaikka liittymäjärjestelyt ovat tietyistä johtuen korkeatasoiset.

3.3 Työnjaon periaatteita selkeytetään

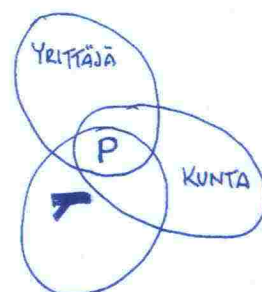
- Levähdys- ja pysäköimisalueiden rakentaminen ja hoito ovat Tiehallinnon vastuulla. Yrittäjät voivat järjestää alueille kaupallisia palveluja ja kunta opastuskartan lähialueesta. Liikennepolttonesteen myyntiä ei sallita muilla kuin moottoriväylien levähdysalueilla, jotka on tiensuunnittelun yhteydessä luokiteltu palvelualueiksi.

Ravintola- ja huoltoasemapalvelut toteutetaan yleisten teiden varteen pääsääntöisesti yksityisten yrittäjien toimesta näiden hankkimille alueille. Tielaitos asettaa tarvittavat ehdot liittymäjärjestelyille, jotta ne ovat sujuvat ja turvalliset. Poikkeuksena ovat pitkät moottoritiejaksot, joille voidaan jo tiensuunnittelun yhteydessä varata tiensuunnitelmassa levähdysalueita myös huoltoasema- ja ravintolapalveluja varten. Näin palvelut saadaan toteutettua sujuvien liikenneyhteyksien päähän ja ne ovat heti tien valmistuttua moottoritien liikenteen käytettävissä. Pitkillä vähäliikenteisillä päätiejakoilla voi joskus olla tarvetta edistää huoltoasema- ja ravintolapalvelujen syntymistä, mikäli palvelujen syntymiselle ei ole edellytyksiä pelkästään liiketaloudellisin perustein. Tällöin voidaan sallia palveluja nykyisille alueille tai poikkeustapauksissa rakentaa uusia alueita palveluja varten.

Levähdys- ja pysäköimisalueiden palvelut täydentävät yksityisten toimesta yleisten teiden varteen toteutettuja palveluja. Levähdysalueilla on yleensä korkeintaan kioski- tai kahvilatasoisia kaupallisia palveluja. Ravintola- ja huoltoasemapalveluja on edellä esitetyn mukaisesti vain moottoriteiden levähdysalueilla. Yrittäjien kanssa tehtävissä sopimuksissa määritellään tapauskohtaisesti millaisesta osasta puhtaanapitoa yrittäjä vastaa ja millaista laatutasoa häneltä vaaditaan.

Kunta voi tuoda levähdysalueelle opastuskartan, jossa se voi esitellä lähialueen palvelu- ja tapahtumatarjontaa. Kunnan jätekierrätys voidaan sallia levähdysalueelle, jos se voidaan erottaa muusta alueesta siten ettei siitä aiheudu haju yms. haittoja levähdysalueen käyttäjille. Kunta vastaa tällöin jätteen poiskuljetuksesta.

Uusia levähdys- ja pysäköimisalueita on joissakin tapauksissa mahdollista sijoittaa olemassa olevien kaupallisten palvelujen yhteyteen. Etenkin taajamissa ja niiden läheisyydessä voidaan olemassa olevia palveluja kehittää yhteistyössä kuntien ja yrittäjien kanssa. Tielaitos voi osallistua palvelujen kehittämiseen järjestämällä viitoituksen ja huolehtimalla turvallisista liikennejärjestelyistä. Menettelyn on oltava hyvin perusteltu ja eri yrittäjiä tasapuolisesti kohteleva.

3.4 Liikenneturvallisuutta parannetaan ja erilaiset tarpeet otetaan huomioon

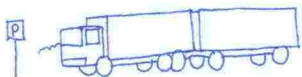
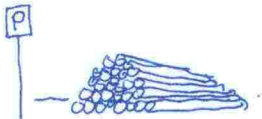
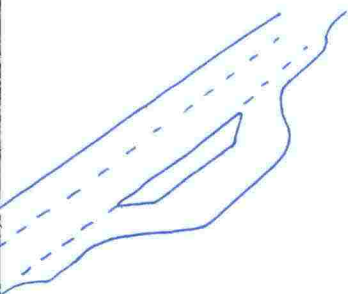
- Levähdys- ja pysäköimisalueiden liikenneturvallisuutta parannetaan liittymien kaistajärjestelyin, valaistuksella ja näkemäolosuhteita parantamalla. Samalla parannetaan raskaan liikenteen valvontaedellytyksiä. Pääteiden levähdys- ja pysäköimisalueilla puutavaran kuormausta ja varastointia ei sallita ja muidenkin teiden alueilla se sallitaan vain poikkeustapauksissa.

Levähdys- ja pysäköimisalueiden liittymäjärjestelyt toteutetaan mahdollisimman selväpiirteisiksi niiden liikenneturvallisuuden ja helppokäyttöisyyden parantamiseksi. Alueen palvelutasoa nostettaessa tai käytön lisääntyessä on liittymäjärjestelyt tarkistettava. Alueiden ennakkoviitoitus sijoitetaan riittävän etäälle alueesta.

Levähdys- ja pysäköimisalueita kehitettäessä otetaan huomioon viranomaisten tarpeet raskaan liikenteen valvontaan. Tällaisia tarpeita ovat esimerkiksi ajoneuvojen tekninen tienvarsitarkastaminen sekä ajo- ja lepoaikojen ja vaarallisten aineiden kuljetusten valvonta. Ajoneuvojen pysäytys on voitava tehdä turvalisesti, jolloin korostuvat erityisesti alueiden liittymäjärjestelyt. Levähdys- ja pysäköimisalueiden tarve ja soveltuvuus raskaan liikenteen valvontaan selvitetään tiepiireittäin yhteistyössä vastuutahojen kanssa.

Alemman tieverkon levähdys- ja pysäköimisalueilla voidaan poikkeustapauksissa sallia puutavaran kuormausta, väliavarastointia ja varusteiden säilyttäminen. Tällöin alue merkitään kuormausalueeksi, koska sen käyttötarkoitus muuttuu. Puutavaran käsittelyyn osoitettavista alueista tehdään erilliset alueelliset selvitykset.

Retkipyöräilyn tarpeet otetaan huomioon alueilla, jotka sijaitsevat valtakunnallisen pyöräretkireitin varrella.

KIRJALLISUUTTA

Tielaitos 2000. Tienpidon linjaukset 2015. Raportti. Tielaitos, Helsinki. 49 s.

Tielaitos 2000. Tienpidon linjaukset 2015. Taustat. Tielaitos, Helsinki. 110 s.

Tielaitos 1998. Puutavaran kuljetus yleisillä teillä. Tiehallinto, Liikenteen palvelut, Helsinki. 28 s.

Tielaitos 1997. Pysäköimis- ja levähdysalueet, Suunnitteluohje. Tiehallinto, Tiejä liikennetekniikka, Helsinki. 45 s.

Tielaitos 1996. Levähdysalueiden kehittämistarpeiden selvitys. Tielaitoksen selvityksiä 19/1996. Kehittämiskeskus, Helsinki. 85 s.

Tielaitos 1994. Liikenteen palvelustrategia. Tielaitoksen sisäisiä julkaisuja 54/1994. Keskushallinto, Helsinki. 15 s.

Tielaitos 1991. Tienvarsipalvelujen kehittäminen 1990-luvulla. Tiehallitus, Helsinki. 8 s.

LIITE 1

Pääteiden runkoverkko

Pääteiden kehittämisen painopiste on runkoverkolla, joka on määritelty liikenteellisen merkittävyyden, valtakunnallisen yhdistävyyden ja kansainvälisten yhteyksien perusteella. Kyse ei ole uudesta tieluokituksesta, vaan Tielaitoksen tienpidon suunnittelun apuvälineestä, joka ohjaa keskeisen päätieverkon kehittämistä. Runkoverkon pituus on 6 430 km. (Lähde: Tienpidon linjaukset 2015, raportti)

PÄÄTEIDEN
RUNKOVERKKO
6430 km

Pääteiden runkoverkko

LIITE 2**Levähdys- ja pysäköimisalueiden nykytilanne**

Tiepiirien tekemien selvitysten mukaan on pääteillä (valta- ja kantatiet) yhteensä noin 2200 levähdys- ja pysäköimisaluetta. Pääteillä on levähdys- tai pysäköimisalue keskimäärin noin 6 kilometrin välein. Pääteiden alueiden lisäksi muiden teiden varsilla sijaitsee arviolta noin 700 aluetta. Määrätiedot eivät ole aivan tarkkoja, joten lukuja voidaan pitää yleiskuvan antavina. Pääteiden alueista sijaitsee

- valtateilla noin 1 450 ja
- kantateilla noin 750, joista molemmissa noin viidesosa on viitoitettu levähdysalueiksi.

Levähdys- ja pysäköimisalueilla toimii ympärivuotisesti tai kesäisin noin 200 yrittäjää.

Tiepiiri	Valtatiet		Kantatiet		Muut tiet		Yhteensä		Kioski/kahvilapalvelut	Palvelualue
	L	P	L	P	L	P	L	P		
U	19	25	-	7	-	1	19	33	13	3
T	50	5	78	24	-	-	128	29	17	
KaS	36	123	4	45	3	14	43	182	31	
H	40	103	7	48	6	53	53	204	23	4
SK	12	134	18	94	10	95	40	323	21	
KeS	32	170	12	90	-	-	44	260	14	
V	12	119	2	44	1	73	15	236	18	
O	49	317	15	132	15	193	79	642	21	1
L	50	160	12	100	10	208	72	468	23	
Yht.	300	1156	148	584	45	637	493	2377	181	8

LIITE 3 Palvelualueet

Levähdysalueiden korkeinta palvelutasoa edustavia palvelualueita on kahdeksan. Osaan palvelualueista on sijoitettu uutta tekniikkaa hyödyntävät tiedotuspalvelupisteet. Palvelualueet sijaitsevat pääosin pitkillä moottoritiejaksoilla, joilla vanhan tien palvelut ovat jääneet syrjään. Näillä moottoritiejaksoilla on katsottu hyväksi varata tienkäyttäjien ravitsemus- ja ajoneuvojen huoltopalvelua varten alueet jo suunnittelun yhteydessä. Tielaitos on rakentanut alueille liikenneyhteydet sekä pysäköinti- ja ulkoilualueet ja yksityinen yrittäjä huoltoaseman sekä kahvila-ravintolan. Nämä palvelualueet ovat:

- Linnatuuli, vt 3 Janakkala (reaaliaikainen tiedotuspalvelu),
- Tähtihovi, vt 4 Heinola (reaaliaikainen tiedotuspalvelu),
- Ouluntulli, vt 4 Kempele (reaaliaikainen tiedotuspalvelu),
- Pirkanhovi, vt 3 Lempäälä (reaaliaikainen tiedotuspalvelu)
- Keimola, vt 3 Vantaa,
- Tuuliruusu, vt 4 Mäntsälä,
- Tuuliharja, vt 4 Orimattila ja
- Sipoonlahti, vt 7 Sipoo.

Varustukseltaan palvelualueisiin verrattavissa olevia palveluasemia ovat esimerkiksi:

- Rajahovi, vt 7 Vaalimaa (reaaliaikainen tiedotuspalvelu),
- Amiraali, vt 7 Karhula (reaaliaikainen tiedotuspalvelu),
- Tammissilta, vt 1 Paimio, (reaaliaikainen tiedotuspalvelu),
- ABC-Kuortti, vt 5 Pertunmaa
- Kolinportti, vt 6 Juuka,
- Kainuunportti, vt 5 Kajaani

Levähdysalueiden korkeinta palvelutasoa edustavat palvelualueet ja esimerkkejä palveluasemista.

Liikennepolttonesteitä myyviä huolto-, jakelu- ja automaattiasemia oli vuoden 1998 lopussa kaikkiaan 1762, joista automaattiasemia oli 529 (Öljy- ja Kaasualan keskusliitto 1999). Ympäri vuorokauden palvelevia huoltoasemia on maassamme kaikkiaan noin 130. Tämän lisäksi teiden varsilla sijaitsee suuri määrä muita yksityisten tarjoamia kaupallisia tienvarsipalveluita.

TIEL 1000029
ISBN 951-726-680-4